

28. Aug. 1844

FACTS

Date:

28. Aug. 1844

Page number:

Dagbog B, side 117-120

TRANSCRIPTION

Vognserup 28 Aug 1844.

Nu nærmer min lange Reisetid, der blev 3 Maaneder istedetfor een, sig snart sin Ende, og jeg maa dog her med et Par Ord bemærke, hvorledes jeg i det Hele er tilfreds med dens Anvendelse. Meget af mit tidligere Liv og især, hvad der tildrog sig nærmest før jeg forlod Byen, kunde ikke andet end virke nedslaaende, sygnende paa mit Sind. Jeg reiste bort beskæmmet – hvorfor? fordi jeg havde betragtet Kjærlighed som noget for Ædelt til at jeg turde samle Erfaringer i den Retning ved tusind Eventyr og Forliebelser. Jeg var misfornøiet, thi jeg følte jeg havde ikke engang fundet Mennesker, der kunde tro paa [og kjende] en Følelses Ægthed selv i dens første Spire. Jeg reiste bort uden andet, der duede noget, end det svage Haab: at jeg ved Arbeide skulde gjenvinde Ro og naae et Stykke fremad paa min Vei, maaskee længere, end jeg var kommet i min tidligere beklagelige Døsighed. Det er med en underlig Følelse, at jeg kan sige mig selv, overbeviist ved egen Følelse og Andres Bekræftelse, at dette Haab har ikke ganske svigtet. Og at det gik saaledes skylder jeg Neergaard¹ her; thi hans overordentlige Tjenstagtighed og Gjæstfrihed •118• gav mig Leilighed til at studere. Dette er jo sikkert en glædelig Følelse, men vilde jeg opsøge en Braad ogsaa her for at faae Noget, der tilsyneladende kunde give mig Grund til Mismod, en sær Lyst, jeg kun altfor meget har givet efter for, da skulde det være dette: det er ganske vist, at alle de Forsætter, jeg fattede, denne Gang alvorligere end nogensinde, havde aldrig hjulpet, thi en Maaned hengik uden at jeg gjorde synderlig andet end foresatte mig at være flittig, men den Gene jeg følte ved at drive i et Huus, hvor jeg var saa fremmed som her, bragte mig saavidt, at jeg fik for Alvor Lyst, og saa gik det af sig selv. Atter har jeg kjendt det Ildebefindende, som følger om Aftenen paa en Dag, der ikke var benyttet – Det er gode Tegn og en Fornæmmelse, der sætter mig næsten tilbage til min Barndom thi længe før træffer jeg den ikke, ja, fra 38 til 44 er 6 lange Aar, hvori den kun sjældent lod sig spore. Saa lad da mit Liv indtil den 14 July 1844 være som en Drøm med smukke og stygge Billeder, kunde det svinde som en Drøm, jeg troer jeg gav selv de skønne- •119• ste Erindringer med dertil, om jeg nu med nyt Liv, Sundhed, Kraft og Kjærlighed kunde elske mit Fag og finde mig lykkelig deri. Og jeg veed det er for meget at vente af Fremtiden: at ingen Mislyd i den skal høres, og for meget at forlange af Fortiden, at alle mine Dumheder, al min Forskruelse, al min Dovenskab, Flygtighed, Sky for at gaa tilbunds – skulde kunne glemmes af mig selv og Andre. Jeg er glad nu og gaaer derfor let for vidt i mine Forhaabninger. Har jeg Grund til at være glad? og hvad er saa Grunden? Ja! thi jeg har lært at kjende Koen langt bedre end før. Det er noget Lidt vilde vel Andre sige og jeg selv stundom med, dog er det mere end det lader til ved første Øiekast, thi det vil sige: at jeg har forladt den barnagtige Maade at studere paa, eller rettere, jeg har lært at studere.

Saaledes er der dukket Fiinheder op for mig, jeg aldrig anede, kommet mere Ro og Orden i mit Hoved med Hensyn paa mit Arbeide og mere Tilfredshed i mit Sind. Derfor er dette to Maaneders Ophold paa Vognstrup ikke uden Betydning •120• i min Udvikling, og 14 Dage var jeg her sammen med Høyen,² hvad ogsaa bragte Meget i det Klare. Nu skal jeg snart tilbage [til Byen] og see hvad Frugter denne Reise vil Bringe. – – Det er ellers underligt, at det jeg helst vilde skrive op, kan jeg aldrig faae gennem min Pen, nemlig Alt, hvad der angaaer selve Maleriet, Erfaringer og Bemærkninger jeg gjør, Resultater af Samtaler o: s: v: det gjør mig ondt, men dertil jeg [sic] har jeg endnu ikke Kraft nok, og jeg kan være temmelig vis paa, at de Perioder, hvor jeg har skrevet mindst, har jeg malet meest. Dette idag gjorde jeg af en Slags Pligtfølelse, jeg syntes at skylde Neergaards og Vognserup denne Tilstaaelse: at jeg her og hos dem fandt mig selv igjen! –

¹ Christen Peter Neergaard (1793-1860), forpagter på Vognserup.

² Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

Nagursing 28 Aug 1844.

117.

Nu nærmer min lange Reisetid, der blev 3
Maanedes i Sted for een, sig snart sin Ende, og j
maa dog her med et Par Ord bemærke, hvorel-
per j: Det hele er tilfreds med dens Anvendelse.
Megt af mit tidligere Liv og især, hvad der til
Begyndelse nærmest for j forlad Byen, kunde ikke
andst end virke nedslaaende, siggende paa mit
Sind. Jy reiste hert bekymret - hvorfor? fordi
j havde betragtet Kjærligheds som noget for Altsat
at j kunde samle Erfaringer i den Retning ved
tusind Eventyr og Forlehelser. Jy var misforstodt,
thi j følte j havde ikke engang fundet Mennesket,
der kunde tro paa en Fælelses Altydighed i dens
første Spræng. Jy reiste hert uden andet, der stude
noget, end det store Maa: at j ved Arbejde skul
de gjenvinde No og maa et Skjæbne fremad paa
min Vej, maaskee længere, end j var kommet i
min tidligere beklagelige Desigthed. Det er med
en underlig Fælelse, at j kan sige mig selv,
overbevist ved egen Fælelse og Andes Bekræftelse,
at dette Maa her ikke ganske svigtet. Og at
det gik saaledes skyldes j Mængden her; thi hans
overordentlige Gjæstgæstlighed og Gjæstfrihed

118
gav mig Leilighed til at studere. Dette er jo
sikkerst en gladelig Faldelse, men vilde j' oprige-
lig og Bredt egne her for at faae Nogen, der til-
nede kunde vinde give mig Grund til Mismod,
en saa højt, j' tænkte alligevel meget her paa Aften
for, da skulde det være dette: det er ganske
sikkert, at alle de Forretter, j' spottede, derom gik
alvorligere end negereinder, maade aldrig ligeså
frit; thi en Maaned hængte inden at j' gjorde
sig selv en afdet end færdig mig at være flittig,
men den Gæst j' faldt ved at dæmpe i et Øjeblik,
hvor j' var saa fremmed som her, bragte mig
særlig, at j' fik for Alvor højt, og saa gik
det af sig selv. Altså har j' kjendt det Alde-
hedsfærdige, som følger om Aftenen paa en
Dag, der ikke var berømt - det er gode Tegn
en Fremmedhed, der sætter mig næsten
tilbage til mine Berømt. thi længe før
traffer j' den ikke, ja, fra 38 til 44 er
6 lange Aar, hvor den kun gjaldt at
sig oppe. Saa lad de mit Liv indtil den
14 Juli 1844 være som en Drøm med
smukke og stygge Billeder, kunde det være
som en Drøm, j' truer j' gav selv de skjøne

119
 alle Hindringer med dertil, om jⁱ var med
 mit Liv, Trængsel, Kæft og Kjærlighed kunde
 blive et mit Fag og finde mig lykkelig deri.
 Og jⁱ ved det er for mig et uendeligt af
 Fremtiden: at ingen Mislyk i den skal findes,
 og for mig et forlaage af Fortiden, at alle
 mine Drengheder, at min Ferskviden, at
 min Devenshat, Fløjthighed, thi for at jⁱ
 tilkænde - skulde kunne glemmes af mig selv
 og Anden. Og er glad min og jⁱes dærfel
 for vⁱst: mine Ferhaebninger. Men jⁱ find
 til at være glad? og hvad er saa jⁱminde?
 Ja! thi jⁱ læst at kjende Noen langt bedre
 end jⁱ. Det er mig det vilde vel Anden sig
 og jⁱ selv skundem med, dog er det mere end det
 Cader til en første Pækest, thi det vil sig: at
 jⁱ har forladt den heromgiggende Maade at studere
 paa, eller rettere, jⁱ har læst at studere. Læder
 er der dertil Ferseheder op for mig, jⁱ selv
 anden, kommer mere No af Oden i mit
 Plead med den sig paa mit Arbejde og mere
 Fælsked i mit Sind. Derfor er dette to
 Mindeens Ophele paa Vægtning, alle inden Bølge
 mig

imin Meddeling, og 14 Dage var j' her
sammen med Kløjen, hvad ogsaa brøgt
Meget: det Klare. Nu skal j' snart tilbage til
Bjerg og ved Frægter denne Reise vil bringe.

Det er ellers underligt,
at det j' helst vilde skrive op, kan j' aldrig
faae gennem min Pen, nemlig Alt, hvad
der angaar selve Maleriet, Erfaringer og
Bemærkninger j' gjør, Resultater af Samtaler
o. s. v.: Det gjør mig ondt, men dertil j' har j'
end sin lille Kraft nok, og j' kan sige temmelig
is. faa, at de Perioder, hvor j' har skrevet
mindst, har j' malet mest. Dette i dag gjorde
j' af en Slags Pligt-felole, j' syntes at skjelde
Heergaards og Vejversing denne Tilstaaelse: at j'
her og her fandt mig selv igjen! —

Vejversing 2 Sept 44.

Naar j' hører, man taler om det Klare,
det Skale, det Paetske i Künsten, og j' er
mig selv bevidst: at j' kan stræbe at efterlign
ne Naturen, naar det kommer hertil at affat
te en flygtig Skemering i Naturen — da har